

**ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ВАЗОРАТИ ҚОРҶОИ ДОҲИЛӢ
АКАДЕМИЯ**

**РЕСПУБЛИКА ТАДЖИКИСТАН
МИНИСТЕРСТВО ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
АКАДЕМИЯ**

**III-УМИН КОНФЕРЕНСИЯИ
ИЛМӢ-НАЗАРИЯВИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ ДАР МАВЗӢИ
«ТАЪЛИМ ДАР СОҶАИ ҲУҚУҚИ ИНСОН»**

**МАВОДИ КОНФЕРЕНСИЯ БАХШИДА БА
РӢЗИ ҲУҚУҚИ ИНСОН
(ш. Душанбе, 10 декабри соли 2020)**

**III МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ НА ТЕМУ
«ОБРАЗОВАНИЕ В ОБЛАСТИ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА»**

**МАТЕРИАЛЫ КОНФЕРЕНЦИИ, ПОСВЯЩЕННОЙ
ДНЮ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА
(г. Душанбе, 10 декабря 2020 года)**

Душанбе - 2021

**ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
ВАЗОРАТИ ҚОРҶОИ ДОХИЛӢ
А К А Д Е М И Я**

**РЕСПУБЛИКА ТАДЖИКИСТАН
МИНИСТЕРСТВО ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
А К А Д Е М И Я**

**III-ЮМИН КОНФЕРЕНСИЯИ
ИЛМӢ-НАЗАРИЯВИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ ДАР МАВЗӢИ
«ТАЪЛИМ ДАР СОҶАИ ҲУҚУҚИ ИНСОН»**

**МАВОДИ КОНФЕРЕНСИЯ БАХШИДА
БА РӢЗИ ҲУҚУҚИ ИНСОН**

(ш. Душанбе, 10 декабри соли 2020)

**III МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ НА ТЕМУ
«ОБРАЗОВАНИЕ В ОБЛАСТИ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА»**

**МАТЕРИАЛЫ КОНФЕРЕНЦИИ, ПОСВЯЩЕННОЙ
ДНЮ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА**

(г. Душанбе, 10 декабря 2020 года)

УДК 001:342.7 (321)

УЗВИ ҲАЙАТИ ТАҲРИРИЯ:
Члены редакционной коллегии:

Мансурзода А.М. – сардори шӯъбаи ташкилӣ-илмӣ ва таъбу нашри Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқ, дотсент, одполковники милитсия (начальник организационно-научного и редакционно-издательского отдела Академии МВД Республики Таджикистан, кандидат юридических наук, доцент подполковник милиции);

Заробиддинзода З.С. – сардори кафедраи фанҳои давлатӣ-ҳуқуқии факултети № 2 Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, номзади илмҳои ҳуқуқ, майори милитсия (начальник кафедры государственно-правовых дисциплин факультета № 2 Академии МВД Республики Таджикистан, кандидат юридических наук, майор милиции);

Каримова Л.М. – сарнозир оид ба робитаҳои байналмилалӣ Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, полковники милитсия (главный инспектор по международным связям Академии МВД Республики Таджикистан, полковник милиции).

Таълим дар соҳаи ҳуқуқи инсон : маводи III -умин конференсияи байналмилалӣ илмӣ-назариявӣ бахшида Рӯзи ҳуқуқи инсон // Зери назари умумии н.и.х., дотсент Ф.Р. Шарифзода. – Душанбе: Нашриёти ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2021. – 391 с.

Образование в области прав человека : материалы III-ой международной научно-теоретической конференции, посвященной Дню прав человека // Под общей редакцией к.ю.н., доцента Ф.Р. Шарифзода. – Душанбе: Типография МВД Республики Таджикистан, 2021. – 391 с.

Дар маводи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-назариявӣ маърузаҳо ва мақолаҳои илмӣ олимони варзидаи ҷумҳурӣ ва дигар давлатҳои аъзои ИДМ оид ба проблемаҳои мубрами таърих, назария ва амалияи ҳуқуқи инсон ҷамъоварӣ гардидаанд.

Ақидаи ҳайати таҳририя метавонад ба нуқтаи назари муаллифони мақолаҳо мувофиқ наояд. Барои мазмуни мақолаҳо ва маълумотҳои саҳеҳ муаллиф (муаллифон) масъул мебошанд. Мақолаҳо дар таҳрири муаллифон нашр карда мешавад. Ҳангоми пурра ё қисман ҷоп ё бо ҳар тарз истифода бурдани мавод, истинод ба сарчашма, муаллиф ва шумора ҳатмист.

В сборнике представлены научные статьи и доклады ведущих отечественных и ученых государств-участников СНГ по актуальным проблемам истории, теории и практики прав человека.

Мнение редакционной коллегии может не совпадать с точкой зрения авторов публикаций. Ответственность за содержание публикаций и достоверность фактов несут авторы материалов. Статьи публикуются в авторской редакции. При полной или частичной перепечатке или воспроизведении любым способом ссылка на источник обязательна.

© Академияи ВКД Ҷумҳурии Тоҷикистон, 2021

© Академияи МВД Республики Таджикистан, 2021

<i>Каландарова, М.Д.</i> Ҳимояи ҳуқуқи манфиатҳои ҷабрдида дар муносибатҳои муурофиавии ҷиноятӣ	197-201
<i>Қодирзода, Ғ.Н.</i> Сатҳи баланди шуури ҳуқуқии конституционӣ омили рушди ҳуқуқи инсон	201-205
<i>Қосимов, Ғ.М.</i> Озодии андеша ва масъулият дар фаъолияти оперативӣ-ҷустуҷӯӣ ва нақши он дар таҳкими ҳифзи ҳуқуқи инсон	205-208
<i>Қурбонова, Ғ.Н., Ҳафизӣ, Н.</i> Аҳамияти назорати прокурорӣ дар таъмини кафолатҳои конституционии ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд	208-212
<i>Лазарева, С.А.</i> Правосубъектность детства в актах международного права	212-215
<i>Ломовская, О.И.</i> Цифровая грамотность в методическом обеспечении преподавания юридических дисциплин ведомственного вуза в условиях цифровизации образования ...	215-220
<i>Ландина, А.В.</i> Международные и национальные стандарты защиты прав специального субъекта преступления при привлечении к уголовной ответственности	220-226
<i>Мансурзода, А.М.</i> Муҳимияти таълими ҳуқуқи инсон	227-230
<i>Маҳинаи Нуралӣ.</i> Таъсиррасонии гурӯҳҳои террористӣ ба тафаккури ҷавонон	230-232
<i>Маҳмудов, Ш.У.</i> Баъзе муаммоҳои пардохти музди меҳнати кормандони соҳаи маориф дар муассисаҳои томактабӣ	233-235
<i>Мухаммадиева, З.Э.</i> Проблемы практической реализации основных прав человека в современном Таджикистане	235-239
<i>Мухитдинзода, Н.М.</i> Масъалаҳои пешбурди тафтишоти пешакӣ дар Кодекси муурофиавии ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон	240-242
<i>Набиева, М.А.</i> Зарурат, аҳамият ва мазмуни фаъолияти созмонҳои байналмилалӣ дар соҳаи ҳуқуқи инсон	243-245
<i>Нарзуллозода С.С.</i> Баъзан масоили субъекти вайрон намудани қоидаҳои ҳаракати роҳ ва истифодаи воситаҳои нақлиёт (м. 212 Кодекси ҷиноятӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон)	246-249
<i>Невирко, Д.Д., Данченко, А.В.</i> Конкуренция субъективных прав и интересов в правоохранительной деятельности	249-252
<i>Павлова, Н.В., Федченко, Ф.М.</i> Некоторые аспекты обеспечения прав, свобод и законных интересов задержанного, подозреваемого в совершении преступления	252-257
<i>Политова, А.С.</i> Достоинство человека и уголовная ответственность по законодательству Украины	257-260
<i>Пустовойт, Е.С.</i> Всеобщая декларация прав человека: защита прав и свобод человека и гражданина	261-263
<i>Раҷабов, Ғ.И.</i> Кафолати конституционии принсипи эҳтимолияти бегуноҳии шахс дар пешбурди парвандаҳои ҷиноятӣ	264-268
<i>Раҳматуллоев, А.Э., Қаҳаров, Н.М.</i> Доир ба масъалаҳои муурофиавии боздоштани пешбурди судии парвандаҳои ҷиноятӣ	268-272
<i>Раҳматуллоева, Р.Р., Ботурова, Н.У.</i> Ҳимояи ҳуқуқи озодиҳои инсон дар доираи истеҳсолоти даъвогӣ оид ба баррасии парвандаҳои гражданин	272-276
<i>Сальников, Е.В.</i> Противодействие расизму в спорте как форма реализации прав человека: история и современность	277-282
<i>Самадов, Б.О., Рофиева, А.Ҳ.</i> Масъалаҳои таъмини ҳуқуқи занон дар соҳаи фаъолияти соҳибкорӣ мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон	282-286
<i>Самадов, Б.О., Ҳомидова, М.К.</i> Масъалаҳои таъминоти ёрии ҳуқуқи мувофиқи қонунгузории муосири Тоҷикистон	286-290
<i>Свободный, Ф.К.</i> Ценности современных старшеклассников как отражение прав человека	290-293

ғ) ташкил ва рушди фарҳанги иттиҳодиявӣ, корӣ, ҳамчун ҷузъи ҷудонашавандаи маданияти ҳуқуқӣ мебошад.

Риояи талаботи қонунгузори қорӣ принсипи асосии ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии субъектони ҳуқуқӣ, иштирокчиёни муносибатҳои ҳуқуқи хоҷагидорӣ мебошанд. Меъёрҳои қонунгузорӣ танҳо пурра, сари вақт ва дар муҳлати муайянгардида иҷро намудани ҳуқуқу уҳдадорихоро барои ҳамаи иштирокчиёни муносибатҳои ҳуқуқӣ пешбарӣ намудааст¹.

Ҳамин тариқ, ҳамкориҳои давлат бо иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ дар заминаи манфиатҳои ниҳонии умумии ҳардуи онҳо сурат мегирад. Давлат дар татбиқи сиёсати худ ба дастгирию ҳамкориҳои иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ ҳавасманд буда, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ бошанд ба ёрии ҳуқуқӣ, сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва маънавии давлат манфиатдоранд. Мақсад аз ташкилу ривочи иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ барпо кардани ҷомеаи демократии ҳуқуқбунёди шахравандӣ мебошад.

СВОБОДНЫЙ Ф.К.

*Доцент кафедры психологии и организации правоохранительной деятельности
Московской академии Следственного комитета Российской Федерации,
кандидат психологических наук, доцент
E-mail: sfk_felix@mail.ru*

ЦЕННОСТИ СОВРЕМЕННЫХ СТАРШЕКЛАССНИКОВ КАК ОТРАЖЕНИЕ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА

АРЗИШҲОИ ХОНАНДАГОНИИ СИНФҲОИ БОЛОИИ МУОСИР ҲАМЧУН ИНЪИКОСИ ҲУҚУҚҲОИ ИНСОН

Сознание лицом общественной опасности и противоправности совершаемых действий являются необходимыми признаками вины по уголовному праву, и зависят, прежде всего, от правого сознания этого лица. Поэтому создание научных основ утверждения в обществе правопорядка, борьбы с преступностью требует, наряду с разработкой широкого круга проблем в различных областях общественных наук, изучения и анализа правового сознания молодежи.

Правосознание в нашем понимании - это совокупность взглядов, идей, оценок, отражающих правовую действительность в форме (а) юридических знаний, (б) оценочных отношений к праву и практике его применения, (в) правовых установок и ценностных ориентаций, регулирующих поведение человека в юридически значимых ситуациях.

Проблемы формирования и развития правосознания конкретного человека, направленного управления этим процессом всегда находились в центре внимания философов, социологов, юристов, педагогов, представителей различных областей науки и практики.

Правовое сознание под различным углом зрения рассматривалось специалистами в области права, которые включали в свой предмет исследования психологические проблемы его формирования, и целым рядом психологов и социологов, изучающих причины отклонений в развитии сознания несовершеннолетних правонарушителей. Особое внимание уделялось раскрытию психологических механизмов нормативно-правовой регуляции поведения², ана-

¹ Самадов Б. О. Ҳуқуқӣ соҳибкорӣ: китоби дарсӣ. Ҷ. 2. – Ҳучанд: Ношир, 2019, - С. 403.

² Ратинов, А.Р., Ефремова, Г.Х.. Правосознание и преступное поведение // Правосознание и правовое воспитание осужденных: Сборник научных трудов. - М., 1982. - С.23-33.